

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu Anny Žákovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci navrhovateľa **M. G.**, bývajúveho v S., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, **o starobný dôchodok**, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. júna 2007, č.k. 5Sd/6/2007-15, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 6. júna 2007, č.k. 5Sd/6/2007-15, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Rozhodnutím číslo X. z 10. júla 2003 odporkyňa podľa § 21, § 173i ods. 1 a § 96 ods. 4 zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zsz“) od 2. augusta 2003 odňala navrhovateľovi starobný dôchodok s odôvodnením, že na nárok na starobný dôchodok nemožno zhodnotiť dobu výkonu profesionálnej služby od 9. apríla 1976 do 31. júla 1997 a dobu výkonu základnej vojenskej služby a bez týchto dôb nezískal potrebnú dobu aspoň 25 rokov zamestnania, keď získal len 10 rokov a 202 dní zamestnania.

Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 4Sd 187/03-33 z 1. júla 2004 toto rozhodnutie potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudkom sp.zn.3 So 202/2004 z 8. apríla 2005 rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne z 10. júla 2003

zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie majúc za to, že odporkyňa postupovala v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, keď nevzala do úvahy medzinárodný Dohovor č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. (ďalej len „Dohovor“), podľa ktorého vnútroštátne zákonodarstvo zabezpečí za predpísaných podmienok zachovanie nadobudnutých práv na starobné dôchodky. Odvolací súd tu skonštatoval, že navrhovateľovi nie je poskytovaný dôchodok za zvyšnú dobu 10 rokov a 222 dní zamestnania a odporkyňa pri posúdení nároku na starobný dôchodok podľa predpisov účinných po 30. júni 2006 mala tento nárok posúdiť aj so zreteľom na dobu profesionálnej služby započítanej v inom systéme sociálneho zabezpečenia, keď právna úprava, podľa ktorej tá istá doba nemá byť zhodnotená v dôchodkovej dávke dvakrát, nemôže znamenať stanovenie iných podmienok pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok, než ktoré vyplývalo z úpravy platnej v dobe rozhodnej pre vznik nároku so zreteľom na dosiahnutý vek 55 rokov. Dovolanie odporkyne proti tomuto rozsudku najvyššieho súdu bolo zamietnuté rozsudkom najvyššieho súdu sp.zn. 1Sdo 15/2005 z 23. marca 2006.

Odporkyňa po zrušení jej rozhodnutia z 10. júla 2003 v ďalšom konaní novým rozhodnutím číslo X. z 9. novembra 2006 navrhovateľovi starobný dôchodok znovu odňala od 2. augusta 2003 podľa § 21 ods.1,3 a § 173i zsz a § 112 ods. 2 a 6 a § 259 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zsp“). Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že za dobu trvania profesionálnej služby v Policajnom zbore od 9. apríla 1976 do 31. júla 1997 a dobu výkonu základnej vojenskej služby od 2. augusta 1967 do 29. júla 1969 bol navrhovateľovi podľa § 210 zák.č. 73/1998 Z.z. od 1. augusta 1997 priznaný výsluhový príspevok, ktorý bol od 1. júla 2002 podľa § 124 ods. 2 zák.č. 328/2002 Z.z. pretransformovaný na výsluhový dôchodok. V zmysle § 21, § 26 a § 173i zsz pre nárok na starobný dôchodok a pomerný starobný dôchodok nemožno zohľadniť dobu profesionálnej služby a dobu základnej vojenskej služby a vzhľadom k tomu, že bez uvedených dôb navrhovateľ nezískal aspoň 25 rokov zamestnania, nesplnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok, resp. vzhľadom na nedosiahnutie veku aspoň 60 rokov nesplnil podmienky ani pre priznanie pomerného starobného dôchodku. Z odôvodnenia rozhodnutia ďalej vyplýva, že po 1. januári 2004 navrhovateľ nezískal dobu poistenia potrebnú pre splnenie podmienky potrebnej doby zamestnania podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 ani pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 273 ods. 1 a 2 zsp. Odňatie starobného dôchodku podľa § 173i zsz odporkyňa nepovažuje za porušenie Dohovoru a to z dôvodu, že za dobu profesionálnej služby bol navrhovateľovi

priznaný výsluhový dôchodok, vyplácaný z prostriedkov sociálneho zabezpečenia podľa § 95 zák.č. 328/2002 Z.z., ako aj z dôvodu, že zostávajúca doba 10 rokov a 202 dní zamestnania bude navrhovateľovi zohľadnená po splnení ostatných podmienok nároku na starobný dôchodok (dovŕšením dôchodkového veku) podľa príslušných ustanovení zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne z 9. novembra 2006 a vec jej vrátil na ďalšie konanie, majúc za to, že odporkyňa odňatím dávky zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia znemožnila navrhovateľovi zachovanie jeho dôchodkových nárokov, keď príspevok za službu, považovaný za výsluhový dôchodok podľa zák.č. 328/2002 Z.z. nie je starobným dôchodkom ani obdobným dôchodkom v zmysle Dohovoru č. 128 a preto odporkyňa navrhovateľovi odňala starobný dôchodok nezákonne.

Rozsudok krajského súdu napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Poukázala na to, že od 1. júla 2003 sa ustanovením § 21 ods. 3 zsz v znení zák.č. 222/2003 Z.z. odstránilo neodôvodnené zvýhodnenie policajtov v sociálnom zabezpečení, spočívajúce v duplicitnom hodnotení doby výkonu profesionálnej služby tak pre nárok na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia ako aj pre nárok na výsluhový dôchodok. Sociálna poisťovňa bola priamo ustanovením § 173i zsz splnomocnená opätovne rozhodnúť o nároku na starobný dôchodok ak doba profesionálnej služby zakladala nárok na výsluhový dôchodok. Jednoznačným úmyslom zákonodarcu bolo ustanoveniami § 21 ods. 3 a § 173i prehodnotiť nároky na starobné a pomerné starobné dôchodky po vylúčení doby profesionálnej služby, vykonávanej v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Ak bol súd toho názoru, že právne predpisy účinné od 1. júla 2003 sú v rozpore s Ústavou, ústavnými zákonmi alebo medzinárodnými zmluvami, mal postupovať podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP a konanie prerušiť. Priama aplikácia Dohovoru č. 128 by podľa názoru odporkyne bola v rozpore s čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky. Z uvedených dôvodov žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a jej rozhodnutie potvrdil.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno vyhovieť.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľ v dobe od 2. augusta 1967 do 30. júla 1969 vykonával základnú vojenskú službu a od 9. apríla 1976 do 31. júla 1997 vykonával profesionálnu službu policajta a že tieto doby mu boli zhodnotené pre vznik nároku na príspevok za službu podľa zák.č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky, pričom tento príspevok sa od 1. júla 2002 podľa § 124 ods. 3 zák.č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov považuje za výsluhový dôchodok.

Predpokladom nároku na príspevok za službu bola podľa § 120 ods. 1 zák.č. 410/1991 Zb. výsluha rokov, t.j. trvanie služobného pomeru počas určeného minimálneho počtu rokov. Vznik nároku na príspevok za službu nebol viazaný na dovŕšenie určitého veku.

Z ustanovenia § 119 ods. 3 zák.č. 410/1991 Zb. a § 210 ods. 2 v spojení s § 284 zák.č. 73/1998 Zb. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru vyplýva, že tento príspevok by patril najdlhšie do dosiahnutia 60-eho roku veku. Pri súbehu nároku na príspevok s nárokom na starobný dôchodok podľa predpisov o sociálnom zabezpečení a prídavku k dôchodku podľa tohto zákona patril oprávnenému podľa jeho voľby príspevok alebo starobný dôchodok s prídavkom k dôchodku (§ 212 ods. 1 zák.č. 73/1998 Z.z.).

Zákon č. 73/1998 Z.z. bol zrušený zákonom č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. júla 2002.

Zákon č. 328/2002 Z.z. upravuje sociálne zabezpečenie policajtov, ktoré tvorí nemocenské zabezpečenie, úrazové zabezpečenie, výsluhové zabezpečenie (vrátane zabezpečenia v prípade invalidity, vzniknutej v príčinnej súvislosti s výkonom služby) a služby sociálneho zabezpečenia (§ 1 ods. 1, § 40 a nasl. zák.č. 328/2002 Z.z.).

Z dôvodovej správy k vládnemu návrhu zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (č. 1379 z 20. februára 2002) vyplýva, že zahrnutie sociálneho zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov do všeobecného systému sociálneho zabezpečenia by nezodpovedalo záujmom štátu na personálnom zabezpečení policajtov a profesionálnej služby v ozbrojených silách, diskriminovalo by policajtov a profesionálnych vojakov v porovnaní s inými občanmi a zhoršilo by doterajšiu úroveň sociálneho zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov, keď dôsledkom by bola požiadavka vytvoriť systém štátnych dávok doplňujúcich profesionálnym vojakom dávky poskytované zo všeobecného systému sociálneho poistenia. Účelom výsluhového dôchodku je kompenzácia straty na zárobku v dôsledku skončenia služby. Riešenie otázky súbehu výsluhového dôchodku s dôchodkom zo všeobecného sociálneho poistenia malo byť podľa dôvodovej správy zásadné v tom, že výkon služby ako poistná doba sa bude zhodnocovať len raz pre nárok na výsluhový dôchodok a preto nie je dôvod, aby sa výsluhový dôchodok krátil alebo nevyplácal pri súbehu s dôchodkom vyplácaným zo všeobecného sociálneho poistenia. Návrh zákona bol vypracovaný tak, aby (okrem iného) pre nárok na dávky a ich výšku bola rozhodujúcou len doba služby v ozbrojených zboroch (princíp výsluhy) a kvalifikovaný príjem a aby bol tento systém kompatibilný so systémom všeobecného sociálneho poistenia (ak policajt nesplní podmienky na dlhodobo poskytované dávky výsluhového zabezpečenia, bude prevedený do všeobecného systému sociálneho poistenia).

Predpokladom nároku na výsluhový dôchodok podľa § 38 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z. je skončenie služobného pomeru, ktorý trval aspoň 15 rokov.

Z dôvodovej správy k návrhu zákona vyplýva, že výsluhový dôchodok má byť dávkou samostatného výsluhového sociálneho zabezpečenia, pričom podmienka vykonania 15 rokov služby je motivačným a stimulačným faktorom pre dosiahnutie aspoň tejto doby služby a pôsobí stabilizujúco na zotrvanie policajtov v služobnom pomere do veku, kedy ešte možno predpokladať plnú fyzickú výkonnosť, psychickú odolnosť a dobrý zdravotný stav.

V zmysle § 124 ods. 3 zák.č. 328/2002 Z.z. príspevky za službu, na ktoré vznikol nárok podľa § 119 až 122 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá

ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti .

Podľa § 137 ods. 1 zák.č. 328/2002 Z.z., ktoré je prechodným ustanovením, policajtovi, ktorého služobný pomer trval viac ako 15 rokov a pri skončení služobného pomeru nesplnil podmienky priznania dávky výsluhového zabezpečenia podľa doterajších predpisov, sa prizná dávka výsluhového zabezpečenia podľa § 38 alebo 40, ak

- a) o to policajt požiada najneskôr do šiestich mesiacov od účinnosti tohto zákona *alebo*
- b) splnil podmienku veku rozhodnú pre nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Z dôvodovej správy k návrhu zákona vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo u osôb uvedených v § 137 zák.č. 328/2002 Z.z. založiť nárok na výsluhový dôchodok najneskôr ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku vyžadovaného pre vznik nároku na starobný dôchodok všeobecnými predpismi o sociálnom zabezpečení.

Všeobecným predpisom o sociálnom zabezpečení (poistení) bol pred 1. januárom 2004 zákon č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a po 31. decembri 2003 je zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Z dôchodkového zabezpečenia podľa § 2 ods.1 písm. a/ v spojení s § 7 písm. a/ bod 1. zákona č. 100/1988 Zb. sa poskytuje starobný dôchodok.

Sociálne zabezpečenie vojakov z povolania, príslušníkov zboru národnej bezpečnosti a príslušníkov zborov nápravnej výchovy bolo pred 1. júlom 2002 upravené v samostatnej, piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v §§129 až 145.

Zákonom č. 447/2002 Z.z. bolo do zákona č. 328/2002 Z.z. s účinnosťou od 1. septembra 2002 vložené ustanovenie § 143a, podľa ktorého od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú §§ 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zsz v znení účinnom do 30. júna 2003 na dôchodkovom zabezpečení boli policajti zúčastnení bez obmedzenia.

Počnúc 1. júlom 2003 sú na dôchodkovom zabezpečení podľa § 6 ods. 2 písm. b/ zsz v znení zák.č. 222/2003 Z.z. zúčastnení príslušníci Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, colníci (ďalej len "policajt"), príslušníci ozbrojených síl, ktorí vykonávajú profesionálnu službu v ozbrojených silách (ďalej len "profesionálny vojak"), a príslušníci ozbrojených síl, ktorí sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom alebo výcvikom pripravovali na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách (ďalej len "vojak prípravnej služby") a ktorým za výkon profesionálnej služby nevznikne nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len "výsluhový dôchodok") alebo invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len "invalidný výsluhový dôchodok").

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a/ zsz policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z podkladov založených v dávkovom spise odporkyne vyplýva, že navrhovateľ vykonával profesionálnu službu v I. kategórii funkcií od 9. apríla 1976 do 31. júla 1997 a v tejto kategórii mu pre nárok na starobný dôchodok bola zhodnotená aj doba výkonu základnej vojenskej služby. Nebolo sporné, že navrhovateľ pred 1. júlom 2003 splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa zák.č. 100/1988 Zb. Odporkyňa mu právoplatným rozhodnutím číslo X. zo 7. mája 2003 starobný dôchodok od 2. marca 2003 priznala v sume 8 697 Sk mesačne, keď pre výšku starobného dôchodku z celkovej doby 34 rokov zamestnania hodnotila v I. pracovnej kategórii (I. kategórii funkcií) 23 rokov vrátane doby základnej vojenskej služby.

Zákonom č. 222/2003 Z.z. bolo s účinnosťou od 1. júla 2003 do zák.č. 100/1988 Zb. vložené ustanovenie § 173i a súčasne ním bolo novelizované aj ustanovenie § 21 ods. 3.

Podľa § 173i ods. 1 zsz policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby, ktorí vykonávali profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ktorým bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok a ktorým v období od 1. júla 2002

do 30. júna 2003 Sociálna poisťovňa priznala starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok alebo o nároku na pomerný starobný dôchodok podľa predpisov účinných po 30. júni 2003.

Z dôvodovej správy k zákonu č. 222/2003 Z.z. vyplýva, že navrhovanou zmenou sa mal „odstrániť právny stav, ktorý vznikol od 1. júla 2002 účinnosťou zák.č. 328/2002 Z.z., podľa ktorého príslušníkom Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície a colníkom vznikol nárok na dva dôchodky, a to

1. výsluhový dôchodok z tohto osobitného systému, ktorý u týchto osôb plní funkciu starobného dôchodku a
2. starobný dôchodok zo zamestnania III. pracovnej kategórie, priznaný Sociálnou poisťovňou podľa zák.č.100/1988 Zb. za to isté obdobie výkonu služby, ktoré už bolo zhodnotené pri priznaní výsluhového dôchodku“.

Vychádzajúc z postupnosti legislatívnych zmien dospel odvolací súd k záveru, že vznik nároku na výsluhový dôchodok nie je odvodený od dovŕšenia veku potrebného pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení, resp. o sociálnom poistení. Naopak je založený len na princípe výsluhy, t.j. trvania služobného pomeru počas určeného počtu rokov.

Z dôvodovej správy k zákonu č. 222/2002 Z.z. potom vyplýva záver, že zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok plnil funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení)).

Podľa § 21 ods. 3 zsz v znení zák.č. 222/2003 Z.z. profesionálnemu vojakovi sa do doby zamestnania potrebnej na nárok na starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ak policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok.

Zámerom zákonodarcu nebolo odňať policajtom starobné dôchodky, pre nárok na ktoré splnili podmienky vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia úplne, ale iba v tej časti, ktorá zodpovedá dobe trvania služobného pomeru zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok. Úmyslom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z.z. poskytnúť policajtom výsluhový dôchodok ako dávku považovanú za starobný dôchodok z osobitného systému sociálneho zabezpečenia až od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení. S prihliadnutím na osobitnú náročnosť výkonu služobného pomeru, bolo však úmyslom zákonodarcu predovšetkým zabezpečiť, aby pomerná výška výsluhového dôchodku policajtov za dobu trvania služobného pomeru bola vyššia ako keby im bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia.

Odporkyňa namietala, že nie je viazaná Dohovorom č. 128, lebo na jeho vykonanie je potrebný zákon.

Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Podľa Čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z.z. medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Dohovor o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) bol Československou socialistickou republikou ratifikovaný 11. januára 1990 len pokiaľ ide o časť III a v Zbierke zákonov bol vyhlásený pod č. 416/1991 Zb.

Podľa článku 2 Dohovoru každý členský štát, pre ktorý je v platnosti tento Dohovor, bude vykonávať

a) časť I;

- b) aspoň jednu z častí II, III a IV;
- c) príslušné ustanovenia častí V a VI a
- d) časť VII.

Časť III Dohovoru č. 128 sa týka starobných dôchodkov (čl. 14 až 19).

V zmysle článkov 17 a 19 Dohovoru **starobné dávky musia byť poskytované po celú dobu sociálnej udalosti. Krytou sociálnou udalosťou** vo vzťahu k starobnému dôchodku je podľa Dohovoru **prežitie ustanoveného veku.**

Podľa článku 30 Dohovoru vnútroštátne zákonodarstvo zabezpečí za predpísaných podmienok zachovanie nadobúdaných práv na príspevkové invalidné, starobné a pozostalostné dôchodky.

Z článku 19 Dohovoru priamo vyplýva nárok na zachovanie starobného dôchodku po celú dobu sociálnej udalosti, teda počas celého života po prežití ustanoveného veku. Dohovor č. 128 má preto charakter medzinárodnej zmluvy, ktorá priamo zakladá právo fyzických osôb na zachovanie nároku na starobný dôchodok a teda na jeho vykonanie nebolo potrebné prijať osobitný zákon. Príslušné ustanovenia Dohovoru majú prednosť pred zákonom č. 100/1988 Zb. a sú priamo záväzné aj pre odporkyňu. Ustanovenie § 173i ods. 1 zsz je preto potrebné vykladať v kontexte s Dohovorom.

Podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia **za tú istú sociálnu udalosť**, s výnimkou rodinných prídavkov, **môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť** za určených podmienok a v určenom rozsahu **za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.**

Z článku 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho zabezpečenia je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť a nemožno ho odňať, pokiaľ starobný dôchodok z osobitného systému

svojou výškou neprevyšuje výšku starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia.

Je potrebné si uvedomiť, že aj keď po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení by výsluhový dôchodok mal mať podľa vyššie uvedenej dôvodovej správy „charakter starobného dôchodku“, zákonodarca sa jeho priamemu označeniu za starobný dôchodok vyhol. Zo zákona č. 328/2002 Z.z. priamo nevyplýva, že výsluhový dôchodok je dávkou poskytovanou za prežitie určitého veku, t.j. za tú istú sociálnu udalosť (čl.19 Dohovoru), za ktorú je poskytovaný starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek a splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa zsz už pred 1. júlom 2003, z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že odporkyňa preskúmaným rozhodnutím odňala navrhovateľovi starobný dôchodok v rozpore so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne uvoľniť starobný dôchodok navrhovateľa, pričom je viazaná právnym názorom najvyššieho súdu (§ 250r OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ náhradu trov odvolacieho konania nežiadal (§ 246c v spojení s §224 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. septembra 2008

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Dagmar Falbová